

Miljödepartementet**Remiss - Lokal och regional klimatomställning - underlag inför klimatomställning 2023 (M2022/01830)**

Region Gotland har getts tillfälle att svara på rubricerad underlagsrapport och ger nedan korta synpunkter, ur såväl kommunal som regional synvinkel.

Sammanfattande synpunkter

Rapporten sammanfattar väl de områden för minskad klimatpåverkan där regioner och kommuner har rådighet. En bred bild ges, såväl av de omfattande insatser som redan görs på många håll, som av hinder och strukturella svårigheter. Sammanfattande bedömning är att föreslagna åtgärder till stor del kan välkomnas av kommuner och regioner. Men de måste utformas så att de samverkar och effektivt bidrar till flernivåstyrning, utan att inkräkta på självstyret i kommuner och regioner. I de fall nya system för rapportering från kommuner och regioner byggs upp, måste värdet av rapporteringen vägas mot risken att åtgärder inte genomförs om administrationen blir för tung.

Särskilda synpunkter på några av förslagen till åtgärder**Förslag 1.1 Nationell samordnare för Färdplan för kommuner och regioners klimatomställning**

För att nationell samordning ska ge effekt, behöver den bygga på att de strukturella hinder för lokalt och regional klimatarbete som rapporten nämner, undanröjs hos nationella myndigheter. Nationella myndigheter behöver bli tydligare samordnade, så att deras mål och uppdrag underlättar för kommuner och regioner att bidra till att nå klimatmålen. Utan det blir inte 21 regioners och 290 kommuners anslutning till en gemensam färdplan, enligt nedan, meningsfull.

Förslag 1.2 Färdplan för kommuner och regioners klimatomställning

Med erfarenhet från andra initiativ och färdplanen i Energipilot Gotland, bedöms att detta kan bli ett administrativt tungt åtagande både för kommuner och för nationell nivå. Det får inte skapa ytterligare obalans mellan resursstarka regioner/kommuner och mindre kommuner. Om detta blir en förutsättning för att få nationellt ekonomiskt stöd till klimatarbete, så blir det i princip tvingande att delta, för att inte halka efter i klimatarbetet.

Förslag 1.3 Kompetenslyft för klimatet - leda klimatomställning med helhetssyn

Här breddas fokus från klimat till hela Agenda 2030. En sådan utbildning kan välkomnas, förutsatt att den håller rätt kvalitet, men som grund för att den ska bli väl

mottagen kommer det också att behövas att de strukturella nationella hinder som också beskrivs i rapporten blir undanröjda.

Förslag 2.1 Uppdrag till myndigheter om att utveckla samverkan för lokal och regional klimatomställning

Detta är något som Region Gotland redan efterfrågat inom ramen för Energipilot Gotland, åtgärden välkomnas, men den får inte bara bli ytterligare en administrativ påbyggnad.

2.4 Förstärkt uppdrag till statistikmyndigheter att utveckla statistik på lokal och regional nivå

Detta är en åtgärd som behövs oavsett hur det går med resten av förslagen, eftersom statistiken i den nationella emissionsdatabasen (smhi.se) annars tenderar att användas på sätt som den inte är lämpad för.

Förslag 3. Klimatomställningsfunktion på strategisk nivå hos kommuner

Detta förslag välkomnas, men det måste föregås av att statlig nivå svarar upp med det regelverk, de investeringar och planeringsunderlag som behövs för att kommuner och regioner ska kunna göra sin del. Här finns annars risk för att olika perspektiv bromsar en önskad utveckling. Det får inte heller bli så att större delen av stödets budget går åt hos en statlig myndighet för att administrera detta

Förslag 5. Förstärkt uppdrag till länsstyrelsen för att leda och koordinera energi- och klimatomställning på lokal och regional nivå

Här bortses såväl från regionernas roll som RUS-ansvariga och klimatmål i RUS som värdet av självstyret i kommuner och regioner. Det behövs samverkan och flernivåstyrning för att lyckas nå klimatmålen. Samtidigt kan inte de nationella energi- och klimatmålen nås på samma sätt jäms över hela landet. Förutsättningarna varierar för mycket. Hur detta uppdrag till länsstyrelserna utformas och hur väl det samspelar med andra åtgärder i rapportens förslag, får stor betydelse för kommuner och regioner.

Regionstyrelsen

Meit Fohlin
Ordförande Regionstyrelsen

Peter Lindvall
Regiondirektör